

Πόλεμος προπαγάνδας 1955-1959

ΕΠΑΝΕΡΧΟΜΑΣΤΕ σήμερα στην πρόσφατη δωρεά στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου από μια κυρία από την Ιρλανδία, ενός πακέτου με πρωτότυπα φυλλάδια της ΕΟΚΑ και βρετανικά έγγραφα της ίδιας περιόδου. Πέρα από το μέγεθος της ευγενικής χειρονομίας της δωρήτριας και της χαράς και ικανοποίησης που αισθάνθηκαν οι βιβλιοθηκονόμοι του πανεπιστημίου που παρέλα-

βαν το απρόσμενο δώρο, ειδικότερα όσοι είχαν άμεση ανάμειξη και στη ψηφιοποίηση του υλικού για την ΕΟΚΑ, ορισμένα από τα περιεχόμενα της δωρεάς έχουν ιδιαίτε-

ρη ιστορική σημασία. Είχα την τύχη να δω το φάκελο από τις πρώτες ημέρες της παραλαβής του και είναι προφανές ότι τα φυλλάδια της ΕΟΚΑ προέρχονται από κάποιον Βρετανό στρατιωτικό που υπηρετούσε στην Κύπρο την περίοδο 1955-1959, καθώς οι χειρόγραφες ενδείξεις καταγραφής του υλικού ταυτίζονται με αυτές των εκατοντάδων φυλλαδίων της οργάνωσης που διασώζονται στις μεγάλες αγγλικές βιβλιοθήκες.

Από μια πρώτη πρόχειρη αξιολόγηση, εκείνο που ελκύει την προσοχή του ερευνητή είναι ένα φυλλάδιο, προφανώς έργο χονδροειδούς βρετανικής προβακάτσιας, με αστείες ασυναξίες και λάθη, που φέρει τη στερεότυπη υπογραφή «ΕΟΚΑ - Ο Αρχηγός Διγενής».

Στην «Ανακοίνωσιν», χαρακτηρίζεται ως έγκλημα που θα τιμωρηθεί αυστηρά η συμπεριφορά μερικών «από τους νεαρούς πολεμιστάς (οι οποίοι, εννοείται αντάρτες) εκμεταλλεύθησαν την αδυναμία των γυναικών και την εμπιστοσύνη των ανδρών των σπιτιών και ήλθον σε συνουσία με τας θυγατέρας και συζύγους των νοικοκυραίων οίτινες τους φιλοξένησαν». Αυτοί που χάλκευσαν το φυλλάδιο ήθελαν να προξενή-

σουν ζημιά στην ΕΟΚΑ πάνω στο λεπτό σημείο των σχέσεων των ανταρτών της οργάνωσης με τις γυναίκες των οικογενειών που τους παρείχαν στέγη και άσυλο, ένα κεφάλαιο που για την κυπριακή οργάνωση, όπως και για κάθε αντάρτικο κίνημα σε όλο τον κόσμο, ήταν κεφαλαιώδους σημασίας για την πθική της αποδοχή και λαϊκή καταξίωση. Όμως, ακόμη πιο εντυπωσιακή είναι η

απάντηση στο πιο πάνω φυλλάδιο, που περιλαμβάνεται στην ίδια δωρεά. Σε ένα κομμάτι από πανί που προφανώς κρεμάστηκε σε κάποιο περίοπτο σημείο του χωριού, γρά-

φτηκαν με μπογιά τα εξής ανορθόγραφα (πιθανόν σκόπιμα), αλλά αποστομωτικά: «ΗΔΟΠΙΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΗΚΟΝ ΛΑΟΝ ΝΑ ΜΗ ΠΑΡΑΣΗΡΕΤΕ ΑΠΟ ΤΕΣ ΣΑΧΛΑΜΑΡΑΙΣ ΤΟΝ ΤΟΡΗΔΟΝ ΠΟΥ ΕΚΗΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΚΑΙ ΗΣΧΙΡΗΖΟΥΝΤΕ ΟΤΗ ΜΕΡΗΚΗ ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΗΛΘΟΝ ΣΕ ΣΥΝΟΥΣΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑΣ ΤΟΝ ΕΝΤΗΜΟΝ ΗΚΟΓΕΝΕΙΟΝ. ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ ΜΕ ΚΑΘΕ ΜΕΣΟΝ ΝΑ ΔΗΕΡΕΣΟΥ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΗΚΟ ΛΑΟΝ ΤΗΣ ΚΗΠΡΟΥ. ΜΑΤΕΟΠΟΝΟΥΝ ΟΙ ΜΑΡΜΕΛΛΟΦΑΕΣ»

Το πανό (!) με την κατηγορηματική γλαφυρή ορολογία κατασχέθηκε προφανώς από τις βρετανικές δυνάμεις καταστολής και αφού πέρασε τη Μάγνη επέστρεψε -τύχη αγαθή- με αυτόν το περιπετειώδη τρόπο στην πατρίδα μας. Για να μας υποδείξει ότι έχουμε να μάθουμε ακόμη πολλά για τον αγώνα της ΕΟΚΑ και τον τρόπο που τον πολέμησαν και προσπάθησαν να τον εξαρθρώσουν οι «σαχλαμαρίζοντες μαρμελλοφάες»...

*Ο Π. Παπαπολυβίου είναι επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

**Του Πέτρου
Παπαπολυβίου***

